1880. XII. évfolyam. 224. szám. Kedd, november 16.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczen-vidéki függetlenségi párt közlönye.
Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

KÖNYV-TÁRA

Debrecen, november 16.

A magyar delegátió berekesztette üléseit s az elnök Tisza Lajos, ki mint királyi biztos miniszteri fizetéssel, mint országgyülési képviselő 5 frt napidijjal és 800 frt évi lakbérrel, mint delegátus 10 frt napidijjal van ellátva — nem tudjuk ugyan, hogy a háromféle közül melyikből engedett le — tehát nem érezhetvén az adóterhek sulyát, forró köszönetet szavazott delegátus társainak, hogy oly kegyesek voltak valódi kutyafuttában megszavazni a felemelt közös hadi költséget, mert csak ugy lehet biztositva az osztrák állam egysége, s a magyar polgárok csak igy hajthatják le személy és vagyonbiztonság tekintetében nyugodtan fejüket.

A magyar képviselőház szinte megkezdte, sőt csaknem be is végezte már a 25 millió deficzites költségvetési vitáját.

Az ellenzék érvvel hivatkozik az ország nyomorult helyzetére, a korszakra, mely alatt az ország népe roskadoz, az okvetlenül bekövetkezendő államtönkre, mind nem ér semmit, kormány és pártja mélyen hallgat, sem czáfolásra, sem felvilágositásra nem nyitja fel száját, hanem csak szavaz, megszavazza az uj adókat, ha mindjárt az ország vész is utánna, szavaz, mert hiszen nagyobb része vagy különböző hivatali czim után az országos pénztárból, vagy vasuti és pénzintézeti vállalatokból, vagy a rendelkezési alapból nagy jövedelmet huz, s azért a képviselői dijjaikat sem hagyván bent, az adósujtoló terhét nem érezheti.

Mig Tisza Lajos delegátus elnök a hadi költség felemelésével látja csak biztositva a polgárok személy és vagyon biztonságát, a törvény ellenére itt tartott osztrák nemzetiségü tisztek némely része, kik a kőnigréczi és solferinoi csatákat csak a hátulsó részükkel vizsgálták, védtelen magyar polgárokon mutogatják vitézségüket, biztositva levén arról, hogy a magyar kormány és pártja loyalitása okvetlenül megmenti őket.

A felfelé loyalis, lefelé érzéktelen kormányt, mely csak a nemzet sanyargatásában leli gyönyörét, valamint az ezen kormány által dédelgetett osztrák tisztek nemtelen részét a mostani országgyülés többé megfékezni nem képes. Magyarország összes közönsége van hivatva, hogy olyan nemzeties kormányt állitson elő, mely képes lesz a törvénynek minden irányban érvényt szerezni, mely képes lesz a katonai hatalmat a maga medrébe vissza szoritani, képes lesz Magyarországot önmagának vissza adni, hogy igy aztán Magyarország egyedül a magyar törvények által — mindenféle idegen hatalom befolyásától menten — alkotmányosan kormányoztassék.

A „házból."

A képviselő ház tegnapi ülésén előkerült a kolozsvári vérengzés ügye is. Péchy Manó interpellálta a belügyminiszteri, szándékozik-e valamit tenni a gyilkos merénylők ellen?

Tisza azt felelte, hogy vizsgálat előtt itélni nem lehet (!) Igéri hogy részrehajlás nélkül fog az ügy megvizsgáltatni.

Verhovay: Mint az egri zászló ügye!

Tisza: Ne zavarjuk ez ügyet mással össze!

A miniszterelnök beszéde folyamán azt mondja, hogy két ember tette miatt nem kell az egész testület ellen igazitani,

Eötvös: Ne takargassa a tényeket: (Felkiáltások jobbról: rendre!)

Madarász József: Rendre a gyilkosok miatt! (Ugy van! Igaz! a szélsőbalról. Mozgás jobb felől.)

Szalay Imre: Még ez is pártszempont alá kerül! (Zaj és felkiáltások a szélső balon! Az intézményben rejlik az ok! Nem egy eset va, hanem száz!)

Eötvös Károly! Ott van a Boemelburg esete!

Tisza Kálmán miniszterelnök: Én, t ház nem is tartom szükségesnek, hogy viszautsitsam azou nyilatkozatot, hogy ne takargassam a tényeket, Midőn épen van szerencsém jelenteni, hogy minden megtörtént arra, hogy a bünösök megbüntessenek, akkor takargatásról szó sem lehet. (Ugy van! Igaz! jobb felől.)

Ismételtem, hogy nem szabad egyeseknek legyenek bár ketten, legyenek ha tetszik, tizen; nem szabad egyeseknek kihágásáért egy testületet támadni meg és nem szabad egy ilyen sajnos és minden esetre megfenyitendő kihágást a nemzet és annak védereje közti gyülölet szitására fölhasználni, (Élénk helyeslés jobbfelől. Zajos felkiáltások a szélsőbal felől: Ők teszik azt! Ki kezdte? Zaj és mozgás jobbfelől.)

Madarász József (közbeszól): Mert szerintünk kutya a magyar! (Ugy történik! a szélsőbaloldalon. Zaj és mozgás jobbfelől.)

Eötvös Károly (közbeszól): A jelen kormány az oka. (Ugy van! a szélsőbal felől. Mozgás jobbfelől. Zaj.)

Tisza Kálmán miniszterelnök; T. ház! A közbekiáltásokra nem válaszolok, hanem a magam igen kérem, hogy miután — mint volt szerencsém emliteni — megtörtént minden, a minek eddig történnie lehetett, méltóztassék az interpellatióra adott válaszomat tudomásul venni és én bizonynyal gondoskodni fogok arról, hogy az ügy további folyamáról akkor, midőn ennek ideje — remélem, mentől előbb — elérkezendik a t. házat értesitsem. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

A ház tudomásul veszi a választ.

A reáliskola kérdése.

— Ellenvélemény. —

Irta: Zalai Márk.

VI.

Hogy az általam kifejtett nézetekkel nem állok elszigetelten, hanem hogy a hazai tanárok legnagyobb része e nézeteket magáénak vallja, bizonyitja a többiek közt a mindnyájunk emlékezetében levő Debreczen városában tartott országos tanári gyülésen kifejtett és többségre jutott ama vélemény, mely szerint a reáliskolák jelen szerkezetükben fentartandók.

De a közönség is pártfogolja országszerte nézeteimet. Erről tanuskodik azon számos reáliskola, mely minden nevezetes városban állami, vagy városi költséggel, néhol párosan, néhol hármával is fenntartatik.

Ámde nemcsak belföldi, hanem külföldi szaktekintélyekre is van szerencsém hivatkozhatni, hogy állitásaim helyességét és gyakorlati voltát az ügy érdekében támogassam. Ezt pedig nem azért teszem, mivel a külföldiek nézetében inkább biznám, hanem főkép azért, mivel B. ur külföldi óriásokba kapaszkodik.

Folyó év agusztus havában Brüsselben tartatott nemzetközi oktatásügyi congressuson, Hippean, a Ligue français de l'enseignement bizottságának tagja a modern nyelvek tanitására azt ajánlja, hogy figyeljük meg a gyermek bámulatos képességét a nyelv tanulásába; ő azt hiszi, hogy a gyermek bizonyos logikai rendbe foglalja össze az ismeretek sorozatait. Ennek kell az élő nyelvek tanitásában is alapul szolgálnia.

Von der Kinderen a brüsseli egyetemen a történelem tanára, kitünő beszédében tör lándzsát azon általános müveltség mellett, mely a modern nyelveken mathematikán és természettudományokon alapszik. Az oktatás czélja — ugymond — és különösen a középoktatásé embereket képezni.

A felső oktatásnak az a feladata, hogy elmélyedve a tudományban, azt tovább fejlessze speczialis ismeretek által; az oktatásnak tehát szükebb térre kell szoritkoznia. A középoktatás feladata ellenkezőleg sokkal complikáltabb. Az embereknek, kiket képez, mddern embereknek kell lenniök. Az volna az eszmény, hogy bár nyujthatnók az ifjuságnak e fokon, az emberiség által tett tapasztalatok összegének eredményét. Minthogy pedig ez lehetetlen, választani kellett a roppant anyagból. És az emberek megállapodtak a klassikus kornál. A szónok ezt nagy hibának tartja. Szerinte a görögöt, melyet amugy sem lehet alaposan tanitani, fel kell áldozni, a latint később s helyette valamely uj nyelvvel kell az oktatást kezdeni.

Steinhardt lehetetlennek tartja az egységes középiskolát a nélkül, hogy a tanulók tul ne terheltessenek. De igenis lehetséges a gymnasiumok és reáliskolák osztályát egybehangzóan szervezkedni. Egyébként követeli, hogy a reáliskolát egyenjoguakká tegyék a gymnasiumokkal. —

Még van der Kinderénél is sokkal radikálisabb volt Prins iselli ügyvéd, aki szerint felkell áldozni, nemcsak a görögöt, hanem a latint is. Szerinte az ókor tanulmányozásának nem volt más eredménye, mint a renaissance és ez is tele volt romlottsággal és a rosz minden nevével. Az idők megváltoztak; mit használnak nekünk ma az ókori hagyományok? Nincsenek-e nekünk is traditióink és pedig nemzeti traditióink? Ott kell keresnünk eszményünket, Prins a classikus nyelvek helyébe a németet és az angolt tenné.

Pisko Bécsből lehetetlennek tartja az egységes középiskolát.

Pergameni brüsseli ügyvéd kizárná az iskolákból a latint és a görögöt, helyökbe pedig a németet és angolt tenné.

Brozoning, a cambridgei Kings kollege előljárója azt vitatja, hogy egységes középiskolát lehetetlen teremteni; szerinte három különböző iskolára van szükség, egyre, melyben az ókori nyelvek, egyre, melyben az ujkori nyelvek és egyre, melyben a mathematika és természettudományok a főtárgyak.

Steinhardt tagadja az egységes középiskola lehetőségét s utal arra, hogy az ujonnan tett gondos megfigyelések igen kedvezők a reáliskolai abiturienseknre nézve, s hogy a porosz kadetiskolák is elfogadták a reáliskola tantervét. Ő ugyan semmiképp sem óhajtja a gymnasiumok eltörlését, csak azt, hogy mellettök hasonló viszonyok közt a reáliskolákat is engedjék kifejlődni és gyümölcsözni.

A francia lyceumok legközelebb életbeléptetendő tanterve sok pontban eltér a jelenleg érvényestől. Határozottan azok befolyása vehető észre rajta, akik azt sürgették, hogy a lyceumban nagyobb gond fordittassék az anyanyelvre, az ujabb nyelvekre, a mathematikára, természettudományokra és a greographiára. A franczia lyceumoknak 9 évfolyamuk van. Heti 217 órából a franczia nyelvre 51, a latinra 38, a görögre 20, az uj nyelvekre 33, mathematikára és természettudományokra 88, történelemre és földrajzra 36 óra van szánva.

A latin nyelv, mely előbb az első osztályban kezdődött, az uj tanterv szerint csak 3-dik osztályban fog kezdődni, a görög a 3. helyett az ötödikben. A latin versek csinálása, mely eddig oly nagy szerepet játszott, megszünik. A franczia lyceumok, egységes középiskolák akarnak lenni, melyek egyformán akarnak szolgálni a tudományok humanus és reál irányának. Félő azonban, hogy ők sem lesznek szerencsésebbek, mint más hasonló szervezetü iskolák, mert vagy kénytelenek lesznek az egyik vagy másik iránynál kelleténél kevesebbet tenni, vagy tulterhelik a tanulókat.

Ezeket az idézeteket B. ur is tudhatja, mert a középtanodai tanár-egylet közlönyében jelentek meg. B. ur ezeket bölcsen elhallgatja, mert ezek nem hajtanák malmára a vizet.

A kolozsvári gaz tett.

Kolozsvár a gyilkos merénylet miatt még mindig háborog. A polgárság elégtételt kér. Vasárnap, az Ellenzék szerkesztősége falragaszokat bocsátott ki, melyben azt mondja:

„Polgártársak! A hadsereg kötelessége, még zsarnoki államban is, a polgárság nyugalmát védelmezni! És ime itt közöttünk gyilkoló eszközzé válik a kard, mely ellenség ellen kovácsoltaték; más államban tisztelik, a polgárokat! és ime mi közöttünk ez osztrák hadsereg tagjai fennen hirdetik, hogy mi, kik őket fenntartjuk: kutyák vagyunk!

Polgártársak! Nem szabad addig pihennünk, mig elégtételt nem kapunk, mig megboszszulva nem vagyunk.

Használjuk fel hazafiságunkat, s ha a kormány nem járna el elég férfiasan; népgyülésre szálljunk, s ezrenként követeljük, mint egy ember:

Elégtételt nekünk!

Az „Ellenzék" szerkesztősége.

*

Kolozsvár törvényhatósága gyülést tartván, egyhangulag elhatározta, hogy küldöttséget meneszt a kormányhoz és országgyüléshez teljes elégtétel kieszközlése végett, továbbá a törvényhatóságokhoz átir, hogy a katonaságot illetőleg uj büntető törvény hozasssék.

*

Bartha Miklós állapota a legnagyobb mérvben aggasztó. A sebláz már kitört rajta. Ettől függ minden.

A szinházi botrányhoz.

I.

Tekintetes szerkesztő ur!

Miután becses lapjának tegnapi számában, Pajor Emilia asszony tollából egy önvédelem czimét viselő támadás intéztetik ellenem, melynek minden sorából a női méltóságáról és illemérzetéről megfeledkezett színésznő kandikál ki, — engedje meg nekem, hogy a dolgokat, elhallgatva az ügy scandalosus oldalát, az igazi világitásban helyezzem a n. é. közönség elé.

Igen tisztelt nagyérdemü közönség!

Pajor Emilia színésznő azzal vádol engem, hogy tönkre akarom tenni mint nőt és színésznőt, e dologban annyi áll, hogy mindazoknak, a kik hozzám válásunk okáról és körülményeiről kérdést intéztek — teljes felvilágositást adtam — és mindazok azon nézetben és meggyőződésben vannak, hogy P. E. maga tette magát tönkre. A mi P. E. vagyonának tékozlását illeti — arra nézve az a megjegyzésem van — hogy a két gyermek nevelése és gondozása igenis elég közösköltségünkbe került, mindamellett én ugy távoztam P. E. házából, mint a hogy ő jött házamhoz, t. i. egy, mondd egy ládával. Most P. E. birtokosa 5—6 láda igen tisztességes szinpadi öltönyöknek. Ha én 8 évig, a hozzám hozott egy láda ruháját pocsékoltam, vajjon a többi akkor, hogy került a házhoz? Azon tetemes adósságról, melyet P. E. emlit, hogy helyettem elvállalt, nem tudok semmit; ez csak a tehetetlen boszu kitörése. Ha csak tán arra nem akar a t. müvésznő czélozni ezzel, hogy ezelőtt nyolcz évvel őt magát és gyermekét magamhoz vettem, mindkettőnek oltalmat és nevemet adva — gyermekeért az elmulasztott dajkasági dijjak fejében száznegyven forintot G. Erzsébet pesti bábának kifizettem, mire P. E. nekem azt vágta szemem közzé, hogy közöskereset volt.

Azon vádra, hogy P. E. színésznőt tettleg bántalmaztam azt válaszolom, hogy igenis tettem fájdalom, azután midőn határozott roszszalásom sőt tilalmam daczára két izben ment el tőlem idegenek társaságába mulatni; de hogy e miatt valaha bocsánatot kértem volna, arra egyáltalán nem tudok visszaemlékezni. Nyolcz évi együtt létünk alatt pedig olykép viseltem magam P. E.-val szemben, hogy örökké a hálatamat tartottam közönségnek, kritikának, igazgatóságnak és tagtársaimnak, hogy elkövetett bolondériáiért engem üssenek, hogy neki ne fájjon. Hivatkozom Sztupa, Szegedi M. Aradi, Mansberger, Kreesányi volt igazgatóimra.

Az is áll, hogy elmentem három oly kereskedőhöz, a kiknél tudtam, hogy Csatárné adósságokat csinált — és felvilágositottam őket, hogy miután nekem már nőm nincs, hitelt neki, mint Csatárnénak ne hitelezzenek. — Ha Pajor Emiliának kölcsönöznek árukat, ahoz semmi közöm. Hamis leveleket nem irtam soha senkinek. Azonban, ha valaki kérdezett, elmondtam neki a tiszta igazságot, s ez azt hiszem, nem rágalom. Azon állitólagos gyermek emberekre nézve, akiket én itattam, annyit mondhatok, hogy én meglehetős felindult állapotban elmondám nekik szomoru történetemet, de amellett volt annyi eszem, hogy sem őket, sem másokat nem itattam, sem nem bujtogattam.

Ami az én jellemtelenségemet illeti, no a miatt nyugodtan és felemelt fővel jelenhetek meg mindenütt széles Magyarországon, ahol már egyszer megfordultam.

Azon urak, akik P. E.-nál voltak, a botrány miatt bocsánatát kérendők, nálam is voltak bocsánatot kérni, elhamarkodott lépésükért, kijelentve, hogy a legerősebb erkölcsi nyomás befolyása és egy nevetséges előttük állitott, de általam soha nem tett nyilatkozatom folytán tették, amit tettek.

Végül azon állitólagos nyilatkozatom, vagy mondásom ellenében, egy ellennyilatkozatot adtam azon uraknak irásban, hogy azt ahol és amikor kell, bárkinek is előmutathassák. Enynyit szükségesnek tartottam saját védelmemre közé tenni, de tán még ezt sem tettem volna, ha P. E. valóban védtelen nő volna. Ezekután ha a n. é. közönségnek alkalmatlankodtam volna ezen viszválaszszal, bocsánatért esdek, s maradok igaz tisztelőjük

Csatár Győző

II.

Pár szó a nagyérdemü közönséghez!

Debreczen szab. kir. városának nagyérdemü közönsége előtt nagyon is köztudomásu azon álláspont, melyet igénytelen személyiségem elfoglalt, s melynek e hó 12-én a szinházi előadás alkalmával kifejezést adtam.

Ebből, és az azóta történt dolgokból kifolyólag, nem mulaszthatom el, hogy egy, városunkban az erkölcstelenséget mélyen sértő bajt mutassak fel a n. é. közönségnek, ugyszólva erkölcsiségből eredő igazság érzülete előtt.

Én — fent nevezett napon, a szinházban, midőn egyrésze a közönségnek bármily okból — ide nem tartozik — a szokott módon és uton tetszését nyilvánitotta ki Pajor Emilia asszony megjelenése felett, ugyanakkor én ugyancsak a szokott módon és uton, több társaimmal együtt nemtetszésemnek adtam jelét.

Nem akarok s nem tudok azon állitásom bizonyitására, hogy igazságosan jártam el akkor, más paragrafusra hivatkozni, mint bizonyára a közönség keblében is létező, az erkölcsiséggel is megegyező élő érzelmek követelményére. S ettől az érzelemtől kérdem én, ha vajon képes-e elitélni engem akkor, midőn kifejezője, élő tanuja kivántam lenni ennek az érzelemnek? —

S midőn a közönség — bennem is élő — közérzületének adtam jelét Pajor Emilia asszonynak a szinpadon megjelenésekor, a rendőri hatalom elfojtotta azt. Pajor Emilia asszony játszott s a közönség tovább élvezett.

Az erkölcsiség intő szavát egyátalán nem azért hangsulyozom, mintha ezáltal figyelmeztetéssel bátorkodnám járulni a közönség elé, de azért mivel ez adja az erőt s a hitet lelkemnek arra nézve, hogy ez oly biztositékul szolgál eljárásom helyességét illetőleg melynek ellenkezőjét az erkölcsiség falainak ledöntése nélkül senki nem bizonyithatja . . hitemmel tehát ellenkezőnek kell lenni azon eljárásnak, mely engem még a szinházból való kiutasitás után másnap 14 napi fogságra vagy Pajor Emilia asszony elnézéséért való esdeklésre itélt, és pedig a törvényes közeg, — a rendőr kapitányi hivatal által az 1880. szept. hó 1-én életbe lépett uj büntető törvény könyvre hivatkozva. Ugyanezen büntető törvénykönyven alapultak állitatott a t. rendőr kanitány ur által — a 13-án tehát még a büntetés kiszabása napján történt azon ujjabb intézkedés, mely engemet — ki nem akartam erkölcsi érzületemmel elenkező bocsánat kérést sürgető kényszeritésének engedni, — 8 napi fogságra itélt. — Társammal Kraznay Gáborral azon kérelmünknek adtunk kifejezést, hogy ne hozzon a t. kapitány ur bocsánat kérésre erőszakolásával bennünket erkölcsi kényszer helyzetbe, hanem vegyen fel róllunk s büntetttünkről (?) jegyzőkönyvet, s megbizható kezesek jótállása mellett engedjen szabad lábra. De ezt bizonyára ismét az uj büntető törvénykönyv ugy formulázza, hogy nem engdheti meg, mert a t. kapitány ur hallani sem akart róla. Pedig szerény véleményem szerint, még ha valóságos büntettet követtünk volna is el, — miután némileg az emberiségnek kvalifikált neméhez számithatjuk magunkat, talán akkor is megengedhető lett volna. Nem akarok ezzel korlátokat állitani fel a törvény előtt, csak arról akarom fellebbenteni a fátyolt még, hogy mig meg nem tagadtuk a bocsánat kérést: a t. kapitány urban atyai birót véltünk szemlélni; s mig erkölcsiségünkkel ellenkező tettre való hajthatatlanságunkat ki nem nyilvánitottuk: addig intelligens egyénekhez illő bánásmódban részesültünk tek. Jeney István ur részéről; azután pedig t. kapitány ur szavai után itélve idegen kocsisoknak lenni vélt bennünket. —

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA.

Politikai cselszövények.

— Forditotta K. L. —

(Folytatás.)

1. D'Eon lovag, a szoknyába öltöztetett dragonyoshadnagy története.

Ezen hazafias érzelmekkel, melyek vonakodását diktálták, egy másik is össze volt kötetve, melyet nem mondott meg, de a mely hangosan beszélt az ő szivében, azon ohaj, hogy a szeretetreméltó Nadege, ki neki azon egyedüli vagyonokat, melyekkel csak a világon birt, szerelmét és becsületét ő reá bizta, nevet, támaszt és férjet adjon. De e czélra szükséges volt, hogy mind a ketten — hogy a czárné boszszuját kikerülhessék, — Oroszországot elhagyják.

Darab idő óta gyanut vetett Erzsébet a lovagra, és féltékenység által gyötörtetett. A Lapukin Eudeoxiára való visszaemlékezet lebegett még mindig a czárné fölött és véres vonásokban nyilvánult mindaz, a mire csak a czárné képes.

Felfogta, hogy őt csak egy eszköz mentheti meg — a gyors távozás.

A császárné és a franczia követség orvosához Poissionniév urhoz ment és azt mondá neki:

— Én beteg vagyok, igen nagy beteg; rendeljen nekem kedves barátom egy utazást honunkba. Egy utazás Francziaországba elkerülhetlenül szükségessé vált részemre; csináljon ön abból élet, vagy halálra szóló kérdést számomra, és talán sohasem irt ön igazabb rendeletet, mint ez lesz.

A szives orvos kiállitá részére a bizonyitványt, és ezen orvosi utlevéllel kezében, intézkedést tön a lovag az elutazásra.

Erzsébet vigasztalhatatlan volt. Hiába alkalmazott minden női eselt, minden császári csábitást, hogy hajlama tárgyát magához bilinczelje, Midőn ez nem sikerült nekie, megigértette magának a lovag által, hogy csak hamar visszafogna jönni és tulhalmozta őt megtiszteltetésekkel és ajándékokkal.

Midőn D'Eon lovag Erzsébetet elhagyta, — elbucsuzott Woronzowtól is.

— Rosszul esik — mondá neki ezen miniszter, önt elutazni látnom, bár az ön első utazása ide, Douglas lovaggal, uralkodónőmnek 200,000 embernél és 15 millió rubelnél többe került volt.

— Megengedem — válaszolá a lovag, — de azt is be kell ismernie nagyméltóságodnak, hogy az ön uralkodónője és annak miniszterei oly dicsőséget arattak, mely addig fog tartani, mig a világ fenn áll.

Ezen beszélgetés a hétesztendős háboru eredetéről és annak következményeiről, mondá a lovag később, bizonysága az eddig még ismeretlen okoknak, melyeknél fogva Erzsébet Francziaországgal szövetkezett.

Versaillesba érkezésekor a lovag, Choiseul herczeg által, ki Bernis apát helyett külügyminiszter lett, kitüntetéssel fogadtatott. Ő magával hozta egy uj, 1758. deczember 30-kán kelt szerződés ratificatióit a czárné által és egy tengeri-egyezményt, melyre Oroszország, Svétia és Dánia léptek volt. Ez a negyedik és utolsó alkudozás volt, melyre ő vállalkozott és véghez is vitt. XV. Lajos magán kihallgatást engedélyezett neki és egy nyugalmazási rendeletet küldött neki, 2000 livre erejéig a királyi kincstárból. (Deczember 24-ik 1760.) Mialatt igy kedveznek neki a hatalmasságok, elérte őt az ég igazsága. Komolyan megbetegedett.

Midőn L'Hopital őrgróf, a barátján történt szerencsétlenséget megtudta, egy levelet irt nekie, melyben ő az epigrammot a leggyöngédebb részvéttel vegyitette.

Betegségéből fölgyógyulva, és tétlensége miatt unatkozva, kedve kerekedett a lovagnak, mialatt szeretett Nadege-je megérkezését várta a csatatéreket meglátogatni, és magát nehány hónapra Mars zászlója alá sorozni. Egész Európa verekedett. A lovag, leveleket kért a királytól, melyek őt d'Autichamp őrgróf Broglie tábornagy unokájának dragonyosai közé vitték, s e képen hadsegéde lőn a tábornagynak és ennek gróf testvérének. A politikai összeköttetések, melyek őt máris a hatalmas Broglie házhoz csatolták, az által még szorosabbak lettek. Bármily nem egyenlő lett legyen is a társadalmi állás, későbben mégis követn látjuk D'Eon lovagot, a gróf Brogliet szerencséjének minden változásaiban. Nagy apogäumában (föld táv) csekély perigäumában (napkör) mozogni fog ő a maga utján, mozogni mint a kis planéta a nagy körül, és fatellese (testorus, holdja) lesz ama csillagnak, melynek fénye után XV. Lajos tévelygő és bizonytalan pályafutását oly sokáig szabályozta.

E közben nehány hónap telt el, és Nadege még sem érkezett meg; sőt D'Eon még legtávolabb hirt se kapott róla. Aggódva irt Poissonniér urnak, a követségi orvosnak Szent-Pétervárott, kinek betegségi bizonyitványát köszönhette, és a ki félig meddig titkába volt avatva.

(Folyt. köv.)

Nem akarom felhozni, hogy t. kapitány ur becsület szavának nem épen felelt meg valódiságában a tárgy, melyre mint ítélete egyik alapjára hivatkozott, hogy t. i. a főtiszteletü és nsgos püspök ur és a nagyságos polgármester ur a színházban tanui levén tettemnek, azt a legsulyosabb büntetéssel sulytani rendelték volna el; mert köztudomásu tény, hogy főtiszteletü és nagyságos püspök ur, nem hogy akkor a színházban jelen lett volna, hanem még a városon sem volt.

De igenis a n. é. közönség méltó itélete alá tartozik az, hogy tek. Jenei rendőr-kapitány ur csakugyan kivirta rajtam — illetőleg rajtunk a legnagyobb kényszert, melyet valaha erkölcsi kényszernek neveztek. Nevezetesen, miután hajlandók nem voltunk a bocsánat kérésre; hogy reá birjon mégis bennünket: a távol levő Csatár urról — Pajor Emilia asszony 2 gyermekének atyjáról — becsület szavával kezeskedve oly világitást adott előttünk, hogy ezen világitás és a hit a t. kapitány ur szavában csakugyan legyőzték bennünk a még fel-feltámadó kételyeket, eloszlatták ingadozásunkat s arra birtak bennünket, hogy a Pajor Emilia asszonynál megtett látogatás alkalmával meghódoljon bennünk az erény, erkölcsiség és a világosság a sötétségnek. S kérdi talán a nagyérdemü közönség, hogy miben állott e megvilágitás? ha kényszeritend t. Jenei ur, nemesak az ő nyilatkozatát, de ennek hiteles czáfolatát is felfogom a n. é. közönség előtt mutatni. Legyen elég annyi, hogy ez a nyilatkozat Csatár urat minden emberi és erkölcsi nemes érzelmeiből kivetközteti, ellenben Pajor Emilia asszonyt, mint martyrt tünteti fel.

S mi — illetve én ezekután ellettünk bocsátva az igazság itélő széke elől. De ujabbi meggyőződés s a türhetlen igazságszeretet kötelességemmé teszi, hogy — Pajor Emilia asszonynál tett látogatásomat, illetőleg társam által a Pajor Emilia asszonytól, a maga nevében és a nemtetszésöket még tettleg nyilvánitatott távollevő társak nevében tett bocsánat kérést, melyet talán reám — a rendőrkapitány kapitány nógatásai daczára némán maradt szemlélőre is czélzónak tulajdonithatnak némelyek — ezennel a n. é. közönség előtt. — mint a már előadott sajátságos preszszió hátása alatt létrejött tényt, s mint részemről bocsánat kérést el nem ismerem.

P. E. nyilatkozatában reám is vonatkozó leitatást mint alaptalan aljas rágalmat czáfolásra érdemesnek sem tartom. Itéljen tettem s a nő felett a közvélemény.

Joó Béla
3. jh.

UJDONSÁGOK.

* **Halálozás.** A napokban hunyt el Nádudvaroron dévaványai Halasy Imre volt 1848/49-iki honvéd főhadnagy. A forradalom alatt különösen Budavár bevételénél mint bátor katona tüntette ki magát; a vár bevételé alkalmával a kétségbeesett halálküzdelemben hatodik volt a vérrel s hullákkal boritott bástya tetőn; részt vett a szerencsétlen kimenetelü debreczeni ütközetben is. Elfeledve barátaitól, szerényen visszavonulva, szük nyomasztó anyagi körülmények között halt el, ki egykor az alföld egyik gazdag családjához tartozott. Legyen könnyü hamvai felett a föld, s béke lebegje körül!

* **A kollégiomi tápintézet** és szegény tanulók segélyezése végett, ősi szokás szerint a városi segélygyüjtés f. hó 17. és 18-ik napjain fog megtörténni. E nemes czélból kegyes adakozásra a nemes város összes polgárságát hivatalos tisztelettel felhivja, felkéri a kollégiomi igazgatóság.

* **Ami késik, nem mulik.** „Mukányi"-ról szóló referádánk kiszedve áll. Halmaz közlendőink tegnapi s mai lapunkból kiszoritották. Közelebb jönni fog.

* **Az „Ellenzék"** szerkesztését Ugron Gábor országgyülési képviselő vette át.

* **A föld** egyre háborog Zágráb körül. Tegnap éjjel ismét volt két rengés, erősen morgó hangok kiséretében. Ezek azonban nem tettek nagyobb kárt.

* **Mándoky Béla** „a consortium igazgatója", a kulisszák háttere mögül, a tegnapi „Ellenőr"-ben kilép a hirlapirodalom hálátlan porondjára. Nagy elszántság mai időben, midőn el kell készülve lenni, hogy a „Dinstl" és „Rüstov"-ok agyon vagdalhatják a toll harczosát. De könnyü Mándokynak! Azt mondja, hogy „fel van vértezve", — igy hát nem is félhet senkitől. — Mintha mindazt, mi az „ujdonságok" rovatában közölve van, az ujdondász irná, Mándoky ur az ujdondászt akarja felelőssé tenni a „szinházi botrány" czimü ujdonságunkért, melyre válaszolva, siet felhasználni az alkalmat, egyrészt hogy magát és társulatát agyondicsérje, másrészt hogy az erényt és ártatlanságot védelmezze. Az ujdondász tehát ki lévén hiva, kénytelen a „felvértezett" Mándokyval szembe-állani s mindenekelőtt bámulatának kifejezést adni azon szerénység felett, melylyel azt képes állitani, hogy „a közönség a Mándoky consortiummal eddig meg volt elégedve"; hogy ez állitásának kellő nyomatéka legyen, hivatkozik magára a „Debreczen"-re, melynek szinirefferense — ugymond — eddig elismeréssel irt a társulatról s az előadások menetéről. Éppen midőn e sorok irattak, következő levelet intézett a szinirefferens az ujdondászhoz:

„Ha válaszolsz a Mándoky czikkére, emlitsd meg, hogy nem mind igaz a mit ott állit; nézzen csak a referádákban utána: az előadott ócskaságokról, s azoknak birálaton alul álló előadásáról meg épen a szinitársulat érdekében nem is referáltunk."

a „Debr." szinirefferense".

No lám, csakugyan igazsága van Mándokynak, s igy a czáfolat ezen része elől kénytelen megretirálni az ujdondász. Hogy mily tevekenységet fejtett ki a szintársulat, bizonyitja az igazgató ur azzal, hogy 12 uj darabot adtak elő alig hat hét alatt, melyek közt „uj" darabokul föltüntettetik „Vid" és „Uj czég" is. — Hogy Debreczenben „Vid" uj darab, épen annyira nem való, mint a mennyire való, hogy az „Uj czég" darabot már Temesváry is több izben szinrehozta Debreczenben. A többiekkel pedig kár dicsekedni. Ha Mándoky urnak tetszik, az ujdondász kész elismerni, hogy Szatmáry Árpád, Nyilvay I., Dömjén Róza, Németh kivételével, a többi mind **jó** szinész és szinésznő, különösen ha szerepeiket tudják, — már pedig tudják — nem lehet tagadni. Utasitja Mándoky ur az ujdondászt, hogy „ne legyen erényhős"; az ujdondász ily rosz tanácsot nem hajlandó elfogadni, ellenben **ajánlja** Mándokynak, hogy „legyen ő erényhős", akkor a társulatban nem lesz baj. Azt is mondja Mándoky, hogy az ujondász „eszével kevert tintát" használt a társulat ellen. E kifejezés értelmét az ujdondász nem képes magának megmagyarázni, de igéri hogy nem fog késni Mukányi urat azonnal megkeresni, miszerint veterán nyelvtudósunk Zápolya Ignácz által fejtesse meg e magas stélust, melynek birtokába csak Mándoky, a „consortium igazgatója" van. — Egyébként, hogy hosszura ne terjedjünk, az ujdondász nagyon ohajtaná, ha Mándoky ur megmagyarázná azon tudását, hogy „honnan fu a szél" mivel eddig azt csak a szélkakas segélyével lehetett meghatározni, — csak tán nem állott be Mándoky ur szélkakasnak? Egyébiránt tapasztalhatták Mándoky ur és consortesei, hogy valahányszor a debreczeni szinigazgatóságot méltatlanul megtámadták, a „Debreczen" felkérés nélkül is védelmébe fogadta a szinigazgatóságot, — igen de ez nem azt teszi, hogy Mándoky et consortes monopolumként igényt tartva a dicsérethez, akkor is dicsértessék, midőn nem helyes uton jár, s nem helyesen cselekszik.

* **Halálozás.** Mester István, városunk derék polgára tegnapelőtt este életének 78-dik évében elhunyt. Temetése a ref. egyház szertartása szerint ma délután ment végbe. Nyugodjék békével!

* **Kolozsvári dolgok.** Ugron Gábor vasárnap délután három izben beszélt óriás néptömeg előtt. Beszédében hangsulyozta, hogy meg kell tisztitani magunkat a „közös hadsereg"-nek titulált libériás inasoktól. — A katonaság Kolozsvártt teljesen terrorizálva van. A tisztek fedezet alatt járnak.

* **Mukányi** tegnapi, második előadásakor a szinház zsufolva volt. Estefelé már nem lehetett jegyet kapni. E kitünő darab még sokszor fogja megtölteni a szinházat,

* **A kávé és a czukor** kiváló gondban részesül hazánkban. Mint olvassuk, a kormány a képviselőház elé terjesztette a czukor és kávé fogyasztásáról szóló törvényjavaslatokat. Ugy látszik, a megadóztatási javaslatokat gyorsabban elkészíti a kormány, mint a vizsgálatokat meginditja például botrányos nemzetet sértő ügyekben.

* **Oh, oh!** . . . . Rudolf királyfi mármarosi vadászatai véget értek. Nem lett semmi eredménye. Valami „loyalis" tudósító kesereg e miatt egy táviratban, mondván: „a vadászat eredménytelensége felett az egész megyében kedvetlenség uralkodik." (!)

* **A Trefort bosnyákjai.** Azok a bosnyák barátok, kiket Trefort miniszter magyarositás végett Esztergomba hozott, azzal hálálták meg a miniszter jóindulatát, hogy tegnap éjjel egytől-egyig elszöktek.

* **Lukács Gyula** hirlapirót lapunk külmunkatársát közelebb Nagyvárad város aljegyzőjévé választották.

* **Milyen idő jár?** Az idő Európaszerte borus, esős, viharos szelekkel. Hazánkban a jelenlegi időjárás tartóssága valószinü.

* **Boscó József** büvész, két nagyobbszerü előadást rendez városunkban és pedig nov. 17. és 18-án a „Korona" szálloda dísztermében, melynek záradékául bemutatja az indiai csodakosarat.

* **A czár keze.** A lembergi egyetemi tanácsot utasitotta a czári kabinetti iroda, hogy az egyetemi ifjuság körében a Bem-szobor leleplezési ünnepén részt vettek felett vizsgálatott tartson. Az elkeseredés e miatt nagy.

* **Bolond gomba.** A „Magyar Allam" igy ir: „Nem akartunk ujra vitát provocálni arról, hogy Isten büntető keze volt-e az, mely két előtt a Krisztust szinpadon profonáló Miskolczon egy éjféli órákban négyszáz embert vizbe fulasztott, tavaly a feslettség hajlékait majdnem pompeji-szerüen kultiváló Szegedet eltörölte a föld szinéről, most pedig nov. 9-én Horvátország fővárosát a földrengés által félig tönkre tette. De a czélbali sajtó nagyon tetszik magának abban, ha minden lehető alkalommal atheistikus vigyorgást affectál stb.

* **Szakács könyv,** magyar-franczia, irta Dobos C. József, nélkülözhetlen kalauz, minden háztartásban. Kiadja Mehner Vilmos, egy füzet ára 30 kr.

* **A szinésznő sorsa.** Ramazetter Jolán, az aradi szintársulat tehetséges tagja, torokbajba esvén, a szinpadtól kénytelen volt visszavonulni.

* **Szörnyü halál.** Szillban egy fiatal leányt egy dühödt eb megmarván, ennek következtében a veszettség beállott. A bajon segiteni késön lévén, az utolsó kenet meg adása végett a lelkészt hivták, kit azonban nem eresztett magához közel, sőt megharapni is akarta. A leány már meg halt.

* **Zágrábban** a mult éjjel 12 órakor ismét heves földrengés volt. A lakosság menekül.

LEGUJABB.

Kolozsvárott a nép-gyülés fényesen sikerült. Öt—hat ezer ember vett részt. Királyhoz felirat intéztetik.

A két gonosztevő szabadon jár a fellegvárban, hova tegnap egy-egy szakaszt vezényelve vonultak be, kard van oldalukon. János főhadnagy szállásán vannak elhelyezve és csapják a tort.

Fellegvárból pedig ágyukat szegeztek a városnak, hogy biztonságban legyenek a hősök.

Éjjel Demmel tábornok ablakait beverték.

A katonatisztek a laktanyában hálnak, ágyaikból a legényeket kiszoritották.

Bartha állapota remény felett jó. Láza nem rohamos, genyedés, a mitől függ élete, még nem következett be.

— **Budapesti tőzsde** november 15. Ezüst — frt — kr; cs. és kir. arany frt 5.64 kr; 20 francos arany frt 9.40 kr.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Holnap szerdán **Szatmári Árpád** jutalomjátékául adatik:

Kornevilli harangok.

Operette 3 felv.

x **Friss olvasztott disznózsir** kilója 70 kr. Edények megtöltése meleg zsirral naponta eszközöltetik Szabó Mihálynál, kisvárad-utcza végén.

Szabó József,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

HOFF-féle
CONCENTRÁLT
malàta-kivonat
55-ször

császárok és királyoktól, ugyszintén herczegek, herczegnők és nagyherczegek által kitüntetve és számos cs. k. osztrák és cs. k. német katonai korodában éz más gyógyintézetekben mint gyógy és erősitő szer használtatik; a nép között már 30 év óta mint olyan kitünt, ezt bizonyitják a naponként érkező köszönetiratok, melyben a felgyógyultak a feltalálót áldják.

Csodaszerü gyógyulás
a köhögés, gyomor, mell- és tüdőbajból.

Hoff János urnak, cs. k. udvari szállitója majdnem az összes európai udvaroknak
Bécs, Graben Bräunerstrasse 8.

Melékelve küldök 10 frtot azon kérelemmel, sziveskedjék 8 üveg malàta kivonatot és egy font maláta csokoládét küldeni. Remélem, hogy a mai sürgönyömet figyelembe vette. En azok közé tartozom, kik az ön legrégibb vevői, már Bor...lótól fogva. Emlékszik ön azon esetre, midőn Evers Gusztáv Braunschweigban tüdővészben már halálán volt? Már 15 éve annak, és Evers a Hoff-féle Maláta-kivonat használata folytán a legjobb egésségnek örvend mai nap is, 11 év óta nős, és apa két virágzó gyermeknek.

Hamburg 433 — Tisztelettel JAKOBI E. kapitány.

Raktár Debreczenben Rikl József Zelmos kereskedésében.

Eladó ház.

Kis várad-utczán egy igen szép ujonnan épült ház minden órán eladó.

Értekezhetni eziránt szerkesztőségünkben.

(440.)

Ajánlkozás.

Egy 35 éves, gyakorlatilag képzett gazdatiszt. ki már 14 éve, hogy a mezőgazdászattal foglalkozik, óhajtaná jelen állását felcserélni; becses megkeresések ezen lap szerkesztőségéhez kéretnek intéztetni.

(419)

KŐSZÉN

a legjobb minösègü porosz szalon köszèn.

kovács kőszén, coaksz és bikfaszén

kapható

Hertzka P. és Téreynél,

Széchényi-utcza 1761. sz. (441.)

Kikeletihó-virág.

(Szèpitő glycerin-crême.)

Ezen szer üditő vegyületekből készült és a legrövidebb idő alatt eltávolitja a bőrnek minden tisztátalanságát és a testet kápráztató fehérré, üdévé és lágygyá változtatja. Ára 1 frt.

Bècsi pipere por.

Kikeleti hóvirág fehér- és rózsaszinben. A bőrön szilárd, láthatlan s kitünő jóságu. — Egy doboz ára 1 frt.

Brillantine azon egyedüli szer, mely a szakállt valósággal szépen és lágyan tartja, zsiradék hátrahagyás nélkül. Egy üveg ára 80 kr.

Koloritas (dióolaj-vegyület). Csak ritkán sikerül oly kitünő késztmányt föltalálni, mely az eddig készitett valamennyi hajszert előnyösen fölülmulja. Azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a hajcsövü-edényekbe való behatolás által megeleveniti és uj tápanyagot szolgáltat a haj tövének. Ezen kitünő késztmény szürke és vörös, egyáltalán a világos hajat hihetetlen rövid, idő alatt természetes sötét szinre változtatja, megerősiti a fejbőrt és megakadályozza a hajkihullást. Ára 1 frt.

La Jeune. Tökéletesen ártalmatlan haj- és szakállfestő-szer, melylyel a hajat száp barnára és fekatére lehet festeni. Egy doboz ára hozzávalóval 3 frt.

Urania (hajszesz). Legjobb hajnövesztő-szer füvekből, mely a fej- és bőrre kitünő hatással bir, elősegélyezi a kigőzölgést, megakadályozza a korpaképződést, elősegélyezi a hajnövesztést, főkép betegségek után. Ára egy nagy üvegnek 1 frt 50 kr.

Balzsamos szájvíz a fogak, a foghus és a büzös szag gondozására. Rendkivül jótékony és frissitő hatásu. Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Csász. kir. kizár. szab. **„PURITAS" (hajifjitó-tej).**

A „Purites" nem hajfesztő szer, hanem egy tejnemü folyadék, mely csaknem azon csodaszerü tulajdonsággal bir, hogy ősz hajat megifjit, az az lassankint vagyis legfőbb 14 nap alatt visszaadja eredeti szinét. Egy üveg „Puritas" 2 frt.

FRANZ OTTO Bécs, Mariahilferstrasse 38.

Valódi minőségben kapható Debreczenben **Göltl Nándor** gyógyszertárában.

(243)

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

400.000 birod. márka vagy 231,250 frt.

főnyereményt nyerhetni a legujabban rendezett, az állam által engedélyezett és garantirozott pénzsorsolásánál.

Az uj terv oly előnyösen van berendezve, hogy nehány hónap alatt 7 sorsolásánál 46040 nyeremény jutszatik ki, melyek közt van a 400,000 bir. márkás vagy 231.250 frt főnyeremény, nevezetesen pedig:

	bir. márka		bir. márka
1 nyerem.	250,000	1 nyerem.	12,000
1 „	150,000	24 „	10,000
1 „	100,000	4 „	8050
1 „	60,000	52 „	5,000
1 „	50.000	68 „	3,000
2 „	40,000	214 „	2,000
2 „	30,000	531 „	1,090
5 „	25,000	673 „	500
2 „	20,000	950 „	300
12 „	15,000	25,150 „ stb. stb.	138

Ezen, az állam által rendezett és garantirozott nagy sorsjáték közelebbi huzásra

1 egész eredeti sorsjegy ára 6 márka vagy 3½ frt, 1 fél 3 márka vagy 1¾ frt, 1 negyed 1½ márka vagy 90 kr.

Minden megrendelés az összeg beküldése, vagy utánvét mellett a legpontosabban eszközöltetik, s minden megrendelő megkapja az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet.

Minden megrendelőnek a hivatalos játéktery ingyen küldetik meg, ugy szintén a huzás után azonnal a sorsolási lista.

A nyeremények kifizetése az állam garantiája mellett azonnal történik vagy postán való küldés által, vagy nagy összeköttetéseinknél fogva az osztrak-magyar birodalom minden nagyobb városában velünk összeköttetésben álló bankházaknál.

Bankházunktól vett sorsjegyek mindig nagy szerencsének örvendettek, s igen sok nyeremény közt többször a főnyereményt is tőlünk vett sorsjegy nyerte (a többek közt: 250.000, 225.000, 150,000, 100,000, 80.000, 60,000, 40,000 márkás stb.) melyek az illető érdekelteknek közvetlen ki lettek fizetve.

Reméljük tehát, hogy ily biztos alapon levő vállalatunk tömeges részvétnek fog örvendeni. Szives megrendeléseket minél előbb s mindenesetre f. é. november hó 30-dika előtt kérünk megtenni.

KAUFMANN és SIMON
bank- és váltó-üzlete Hamburgban.

Mindennemü államkötvények, vasuti részvények és kölcsönsorsjegyek megvétetnek vagy eladatnak.

MOLL Seidlitz-pora

csak akkor valódi — csak akkor valódi

ha minden doboz czimlapján a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta mindig a legjobb hatással alkalmaztatott mindennemü **gyomorbetegség** és **emésztési akadály** ellen (ugymint étvágytalanság, dugulás stb.); továbbá **vértömörülés** és **aranyér-fájdalmak** ellen. Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik ülve foglalkoznak sokat.

Hamisitasok birósagilag üldöztetnek.

Ára egy lepecsételt eredeti skatulyának 1 frt o. é.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegbizhatóbb orvos-szer a szenvedő emberiség segedelmére minden belső és külső gyuladások, a legtöbb betegségek mindennemü sebek, fej-, fül- és fogfájások, régi sérvek és nyitott sebek, rák, üszök, szemgyuladás, bénulás és mindennemü sérülések ellen stb.

Egy üveg használati utasitással együtt 80 kr. o. é.

Halmájzsir-olaj

Krohn M. és Társá-tól

Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható. Ára egy üvegnek használati utasitással együtt 1 frt. o. é.

Főszállitmányi hely

Moll A. gyógyszerésznél cs. k. udv szállitónál Bécsben

Tuchlauben.

A t. cz. közönség kéretik, határozottan csak Moll készitményeit követelni, csak olyanokat elfogadni, melyek védjegyemmel és aláirásommal ellátva vannak.

Raktárak: Debreczenben Göltl Ferd. gyógysz. Mihalovics István gyógysz. Gerébi Fülöp, Dr. Rottschnek V. Emil gyógysz. Tamássy Károly gyógysz. Vecsey V. gy. **Fehérgyarmat** Balika Károly gyógyszerész **Hajdu-Böszörmény** Ray Lajos gyógysz. **Kisvárda** Balkányi F. **Mándok** Türk J. A. gyógysz **Szolnok** Horánszky István gyógysz. **T.-Ujlak** Royko Viktor gyógysz. **Miskolcz** Herez Dr. M. gyógysz. Maier R. gyógysz., **Ejer**: Kellner L., gyógysz., Burath L. gyógysz. **Facset**: C. Maidader. **Nagy-Bánya**: J. Haracsek, gyógysz. **Nyiregyháza**: Bydesfalvi B. gyógysz. **Mező-Kövesd**: Fridely Emug. gyógysz.

Debreczen. 1880. Nyomatott Tiszai D. örökösei könyvnyomdájában. Piacz, Vecsey-ház.